

Érettségi vizsga 2020

E. d) próba Pszichológia

Test 19

Humán profil az elméleti szakirányban; szolgáltatások profil a szakközépiskolai szakirányban; és minden profil és szak a vokacionális szakirányban, a katonai profilt leszámítva

- Minden tétel kötelező. Hivatalból jár 10 pont
- Tényleges munkaidő 3 óra.

I. tétel

(30 pont)

Írjátok a vizsgalapra a helyes válasznak megfelelő betűjelet az alábbi helyzetek mindegyikére. Csupán egyetlen válasz helyes.

1. Az érzetek minőségét, mely kifejezi minden érzet függését egy bizonyos ingertípus, valamint egy szakosodott érzékszerv létezésétől az alábbi képviseli:
 - a. érzelmi tónus (érzelmi színezet)
 - b. időtartam
 - c. erősség
 - d. minőség
2. Az észlelésnek, mint megismerő jelenségnek a terméke egy kép, melynek a minőségi tulajdonságai romlanak, ha a tárgy:
 - a. csak tervezett
 - b. a személy érdeklődési körének középpontjában van
 - c. ha a tevékenység ideje alatt mozgatva van
 - d. közvetlenül be van vonva a tevékenységbe
3. Az érzéki tapasztalatokról a magasabb rendű értelmi folyamatokra való áttérést megvalósítja a:
 - a. gondolkodás
 - b. emlékezet
 - c. képzet
 - d. képzelet
4. Egy serdülő, aki azt állítja, hogy egy korszerű számítógépre van szüksége, a következő szükségletét fejezi ki:
 - a. amelynek a be nem teljesedése határozottan veszélyezteti a testi épségét
 - b. másodlagos (szerzett)
 - c. elsődleges (veleszületett)
 - d. megvalósíthatatlan
5. A hosszú ideig tartó nagyon erős, stabil érzelmi állapot, mely megedzi az egész személyiséget a:
 - a. indulat
 - b. szenvedély
 - c. hangulat
 - d. emóciók

6. A spontan, akarattól független figyelem formája, mely külső vagy belső inger által kiváltott az:
- Akaratlagos
 - Pozitív
 - Önkéntelen
 - Posztvoluntáris
7. A felejtés jellemzője az alábbi tény:
- kizárólagosan a hibás ismeretek eltávolításának szükségessége
 - egy negatív jelenség, mely a szükséges ismereteket távolítja el
 - van egy pozitív és egy negatív oldala
 - egy olyan jelenség, mely pszichikai kiegyensúlyozatlanságra utal
8. A kifejező kommunikáció megvalósítható:
- úgy a beszédben, mint az írásban
 - csak a költői nyelvben
 - szóban, de csak a párbeszédben és a társalgás során
 - csak szóban, bármilyen formában
9. A képzelet azon formája, mely lehetővé teszi különböző helyek, jelenségek, történetek elképzelését, kimondottan csak szóbeli tájékoztatás alapján:
- álmodozás
 - önkéntelen képzelet
 - ábrándozás
 - reproduktív képzelet
10. Öröklött tulajdonságok, melyek döntően meghatározzák a személyiség összetevőjét:
- képesség
 - jellem
 - temperamentum (vérmérséklet)
 - attitűdök

II. tétel

(30 pont)

A. A bal oldali oszlopban az emlékezet formáit találjuk, melyek megkülönböztetik az embereket egymás között, a jobb oldali oszlopban pedig azokra vonatkozó igaz kijelentések olvashatók. Írjátok fel a vizsgalapra a helyes társításokat a bal oldali oszlopban szereplő betűk és a jobb oldali oszlopban szereplő, nekik megfelelő számok között.

a. Epizodikus emlékezet	1. Megnyilvánul mint auditív, vizuális, ízérzékelési emlékezet.
b. Szenzoriális emlékezet	2. Azoknak az embereknek a sajátossága, akik könnyen megjegyzik a mozgásokat.
c. Szemantikus emlékezet	3. Azoknál a személyeknél találkozunk vele, akik megjegyzik a szavakat, nyelvi szimbólumokat, ezek jelentését.
d. Motorikus emlékezet	4. Azokra a személyekre jellemző, akik hosszú ideig meg tudják jegyezni az információkat.
	5. Azokra az emberekre jellemző, akik könnyen megjegyzik a konkrét élettapasztalatokat, eseményeket, stb.

12 pont

B.

Olvassátok el figyelmesen az alábbi szöveget:

A nyelvtanulás egyidejűleg valósul meg a gondolkodás fejlődésével, kommunikálva, megpróbálva tisztázni egy fogalmat másoknak, meghatározván magunknak a jelentéseket, kiküszöbölván a kétértelműségeket.

Kiindulva az alábbi szövegből, válaszoljatok az alábbi feladatokra:

1. Nevezetek meg két lelki folyamatot/jelenséget, amelyet explicit módon megemlít a szöveg. **4 pont**
2. Nevezzétek meg az 1. pontnál megjelölt lelki folyamatok/jelenségek egyikének 3 jellemzőjét. **6 pont**
3. Alkossatok egy példát, mely révén szemléltetitek az algoritmikus stratégiák alkalmazását. **4 pont**
4. Érveljetek, hozzávetőleg 5 sorban amellet, hogy a hosszú álmódosítás hátrányosan befolyásolja a személyiség fejlődését! **4 pont**

III. tétel

(30 pont)

Olvassátok el figyelmesen az alábbi szöveget:

Heidegger egy alacsony, zömök, köpcös férfi volt. Szinte mindig egy szokatlan szabású, katonainak, cserkésziesnek tűnő mellényt viselt, amelyik nyakig ért, mindkét oldalán egyenes, széles hajtókaival. Dacolva, önérvényesítve, védekezve jelent meg az emberek között, mintha mindig támadnák.

A szeme fekete volt, birtokló, és ugyanakkor tele volt elutasítással, mintha nem akarta volna látni a körülötte lévő világot a napfényben. De voltak tanítványai. Egyszer, 1955-ben egy normandiai kastélyban Heidegger filozófiájának szentelt kollokviumot szerveztek egy héten keresztül, amelyen francia és német tanítványokkal együtt részt vett ő is. Amilyen kicsi volt, úgy állt közöttük középen, mintha egy védőtorony közepén állna. Néhány napi türelem után a résztvevők fellázadtak e hűségesség ellen, és Heideggernek el kellett hagynia tornyát.

Kétségtelen, hogy nem volt a párbeszéd embere. Visszahúzó ember volt, aki monológot folytatott az általa kedvelt meditációs formulákkal, ismételvén azokat. Filozófusként azt a benyomást keltette, mintha ő lett volna az új liturgia első papja, vagy egy elfeledett liturgia utolsó papja.

(Jeanne Hersch, A filozófia csodája: az európai filozófia története)

Kiindulva az alábbi szövegből, válaszoljatok az alábbi kérdésekre:

- A. Nevezzétek meg, C. G. Jung elmélete alapján Heidegger temperamentumtípusát. Jelöljétek meg a szövegben két gondolatot/kijelentést, amelyre a válaszokat alapozzátok. **6 pont**
- B. Mit gondoltok, Heidegger egy szerény ember volt? A szövegre való hivatkozással nevezetek meg egy okot/érvet, amivel alátámasztjátok az általatok adott választ. **4 pont**
- C. A szöveg úgy határozza meg, hogy Heidegger *nem volt a párbeszéd embere*. Nevezetek meg a szöveg alapján két érvet/okot, mely ezt alátámasztja. **6 pont**
- D. Körülbelül fél oldalban mutassátok be Heidegger jellemét, G.W. Allport elméletének megfelelően, kiemelve a személy jellemének egy kardinális vonását és két fő-vonását. **10 pont**
- E. Fogalmazzatok meg egy érvet, mellyel elvetitek azt az állítást, miszerint *a jellem semleges morális szempontból*. **4 pont**